عدم ملازمه تفرد راوی با شذوذ قرائت

صفحه ششم این جزوه بودیم. فرمودند:

> و قال سبطه بعد نقل هذا عنه: هذا مشکل جداً لکن «لکون ظ» المتواتر لا یشتبه بغیره کما یشهد به الوجدان، انتهی. قلت: و کلامه هذا بظاهره قد یخالف کلامه السابق من أنّ الکلّ نزل به جبرئیل .. إلی آخره، فلیلحظ ذلک، علی أنّه ذکر الکلامین فی کتاب واحد و هو «المقاصد العلیة» و الجمع بینهما ممکن[1]

«و کلامه هذا بظاهره قد یخالف کلامه السابق من أنّ الکلّ نزل به جبرئیل .. إلی آخره»؛ این «یخالف» را صاحب حدائق فرموده بودند. لذا ایشان فرمودند:**«فلیلحظ ذلک، علی أنّه ذکر الکلامین فی کتاب واحد**»؛ این اضافه صاحب مفتاح الکرامه بود. چطور دو کلام متخالف در یک کتاب جمع شود؟!**«و هو «المقاصد العلیة» و الجمع بینهما ممکن**»؛ جمع بین دو عبارت شهید آن هم در یک کتاب ممکن است. ایشان نسبت به **«و الجمع بینهما ممکن**»، چیزی را توضیح نداده بودند. همانطور که قبلاً عرض کردم، شش-هفت سال پیش که این بحث را شروع کرده بودیم، هیچ چیزی از این امکان نمی‌فهمیدیم. چطور ممکن است که جمع شود! اما در این هفت-هشت سال با مطالعه و کار، الآن وجوه مختلفی را خدمت شما عرض کردم.

مهمترین آن، همان نکته بود؛ یعنی نزد کسانی که در کلاس قرائت شرکت کرده‌اند و درس خوانده‌اند -امثال علامه حلی، صاحب غنیه، بخصوص شهید اول، شهید ثانی، محقق ثانی- واضح است. تا زمان صاحب مدارک که برای ایشان واضح نبود. اما قبل از ایشان کاملاً واضح است که در سبعه و عشره، تفرد مساوی با شذوذ نیست. بین بیست راوی از قراء عشره، نوزده نفر یک جور قرائت کرده‌اند، اما در بین همه اینها یکی حفص می‌شود و به این صورت قرائت می‌کند و ما می‌خوانیم. حفص بین نوزده نفر از راوی‌های قراء عشره، به روایت از عاصم متفرد است. اما نزد اهلش این منافاتی با تواتر قرائات او ندارد. من کلاس را می‌گویم. اینکه کسی بخواهد خدشه کند حرف دیگری است. من مکرر عرض کرده‌ام. نزد این آقایان واضح است. من حاضر هستم که قسم بخورم. شهید ثانی که در مقاصد العلیه به این صورت فرموده‌اند، مقصودشان همین است. نمی‌گویند متفردات، شاذ هستند. اصلاً منظور ایشان این نیست لذا تناقض نیست.

نزد شهید ثانی که فرمودند: «من السبعه ما وه الشاذ»، تفاوت شاذ با تفرد روشن است، لذا شما نباید اینها را مخلوط کنید. از شذوذ یک مقصودی داشتند. از این شذوذ اگر در ذهن دیگران تفرد به ذهنشان بیاید، دارند اشتباه می‌کنند. این نکته بسیار مهمی بود که عرض کردم. لذا فرمودند: «و الجمع بینهما ممکن»، ولی توضیح بیشتری نفرمودند. به وجوه عدیده‌ای جمع ممکن است.

مفتاح الكرامة فی شرح قواعد العلامة (ط-جماعة المدرسين) ج۷ ص۲۱۹[1]

بازبینی #2
ایجاد شده 2 مه 2024 08:16:16 توسط ... .
به روزرسانی شده 6 ژوئن 2024 08:11:05 توسط ... .